

Behovet av hygienisk sakkunskap ökar

I år har det förflutit femtio år sedan utbildningen i livsmedels- och miljöhygien påbörjades vid Veterinärmedicinska högskolan.

Alla veterinärer som studerar i Finland får redan under grundutbildningen färdigheter till att verka inom livsmedels- och miljöhygieniska uppgifter. Professionell vidareutbildning kan man skaffa sig via besiktningsveterinärs examen, via livsmedelshygienikerförhøret och via specialveterinärsexamen i miljöhälsovård och livsmedelsproduktionens hygien. Mina erfarenheter i Europeiska kommissionens tjänst stärker uppfattningen att med en finsk utbildningsbakgrund står man med lätthet i främsta ledet av hygienexpertis i Europa och på övrigt håll i världen också.

En högklassig vetenskap ligger som grund för högklassig utbildning. Forskningsobjekten är centrala mikrobiologiska och kemiska faror som berör livsmedel och miljön samt de faktorer som reglerar dessa farors förekomst. Forskningsområden är alla skeden av livsmedelsproduktionen och alla livsmedelsgrupper inklusive hushållsvatten. Forskningen som berör livsmedelsövervakningens och miljöhälsovårdens administration utgör en färsk inmutning. Institutionens forskning har internationellt bedömts vara högklassig.

Den finska undervisningen och forskningen inom branschen har väl uppfyllt de uppställda målen och visat sig vara på tidens puls. Vilka saker kommer att vara aktuella då branschens sjuttiofemårsjubileum firas år 2034?

En koncentration och internationalisering av produktionen samt konsumenternas kontinuerligt stigande kravnivå kommer att vara de mest betydelsefulla förändringarna för livsmedels- och miljöhygien i framtiden. Den tilltagande medelåldern gör den livsmedelshygieniska riskgruppen större, speciellt åldersgruppen som är äldre än 85 år, samt den guppen som äter mat från storkök större. Koncentrationen av befolkning och livsmedelsproduktionen förlänger livsmedlens och råvarornas transportsträckor. Av de globala fenomenen inverkar klimatförändringen – både i sig själv och att förbereda sig för densamma – både på livsmedels- och miljöhygien. Som en obönhörlig följd av ny kunskap fördjupas och förändras våra kunskaper om säkerhetsriskerna. Därför bör också administrationen av säkerhetsriskerna kontinuerligt utvecklas. Analysmetoderna blir också hela tiden bättre. År 2034 använder vi knappast agarplattor.

Även i framtiden kommer veterinärernas grundläggande uppgifter att vara att säkerställa husdjurens och de animaliska livsmedlens säkerhet för konsumenterna. En bred utbildning är en möjlighet inte ett hot. Därför är det av nöden att veterinärernas grundutbildning också i framtiden omfattar tillräckligt med studier i livsmedels- och miljöhygien. Inom miljöhygien övergår man inom de närmaste åren till större enheter med chefer i huvudsyssla. Veterinärernas styrka som ledare ligger i de breda möjligheterna till specialisering samt i en forskning som sätter in sig i de administrativa snirkligheterna.

Den privata sektorn har utnyttjat veterinärernas hygienutbildning sämre än den offentliga administrationen. Vare sig det rör sig om bristande kunskaper eller om ett smalt kunskapsfält är den år 2007 grundade professuren i instituthygien ett betydande steg framåt. Den finländska livsmedelsproduktionen har möjligheter att klara sig i den hårda konkurrensen på den internationella marknaden. Detta förutsätter emellertid mycket högklassigt kunnande; en sakkunskap som veterinärerna har att erbjuda.

Marknaden globaliseras och därför bör också undervisningen och forskningen internationaliseras. Också i detta hänseende har Finland mycket att ge och samarbete har inletts bland annat med amerikanska aktörer. Därtill bör man i högre grad delta i europeisk forskning som ligger närmare beslutsfattarna.

Veli-Mikko Niemi

Direktör för livsmedelssäkerhet, jord- och skogsbruksministeriet